

Tag en lærling

- tips og gode råd til,
hvordan du kommer godt i gang

Sådan får I en lærling

Denne pjece er for de virksomheder, der gerne vil uddanne lærlinge, og som derfor vil vide mere om, hvordan man gør.

Nogle virksomheder holder sig tilbage fra at tage en lærling, fordi de "kun" kender den traditionelle måde på knap fire år.

Men der er andre måder – mesterlære, hvor lærlingen er mere i virksomheden det første år, korte uddannelsesaftaler eller kombinationsaftaler, hvor lærlingen er i flere virksomheder. Det kan du læse mere om i denne folder.

Sådan bliver virksomheden godkendt

Det er let at blive godkendt som uddannelsessted. I skal blot søge godkendelsen på et ansøgningsskema, som fås hos Byggeriets Uddannelser eller det faglige udvalg. Det lokale uddannelsesudvalg kommer så på besøg i virksomheden, så I kan tale sammen. Det er en fordel for begge parter, lærling og virksomhed, at man ved, hvad man går ind til.

“

Der er 20.000 lærlinge i bygge- og anlægsbranchen. Det er fordi, virksomheden får noget ud af at have en lærling. Jeg personligt synes, at det er inspirerende at have med unge at gøre – og så kan de jo også tage godt fra efter et års tid.

*Murermester, Hans-Ulrik Jensen
Murer- og Entreprenørfirma Hans Ulrik Jensen A/S
formand for Dansk Byggeris Uddannelsesudvalg*

Godkendelse som lærested

Kontakt det relevante faglige udvalg, se side 6 og 7 for oversigt over uddannelser og faglige udvalg.

“

Der er rigtig mange håndværkere, som går på pension i løbet af de næste år. Og det bliver derfor sværere og sværere at få kvalificeret arbejdskraft. Derfor er det vigtigt, at vi tager lærlinge og uddanner. Det er simpelthen hjælp til selvhjælp, for det sikrer, at der også er dygtige svende om 5 og 10 år.

*Adm. direktør, Povl Christensen
Hansson & Knudsen A/S
formand, Dansk Byggeri*

Tag en lærling

- tips og gode råd til, hvordan du kommer godt i gang

Dansk Byggeri
Nørre Voldgade 106
Postboks 2125
1015 København K
Telefon: 72 16 00 00
Fax: 72 16 00 10
www.danskbyggeri.dk

Forsidefoto: Jens Bach
Øvrige fotos: Anders Bach, Jens Bach, Nicky Bonne,
Lars Grunwald, Simon Ladefoged, Ricky John Molloy,
Ulrik Samsøe Figen
Dtp/grafisk opsætning: MONTAGEbureauet ApS
Repro og tryk: Kailow Graphics
Papir: 150 g Offset
Oplag: 10.000

Sådan finder I en lærling

– det er gratis at annoncere

Mange virksomheder annoncerer efter lærlinge i aviser eller via internettet, fx på www.praktikpladsen.dk, hvor det er gratis at annoncere. Hvis virksomheden modtager skoleelever i erhvervspraktik, kan det også være en måde at kigge de bedste ud. Virksomheden kan også kontakte erhvervsskolen og høre, om der er interesserede elever på grundforløbet.

Det er vigtigt at kende lærlingens skolebaggrund, som kan være folkeskole, gymnasium, grundforløb på en erhvervsuddannelse eller andet. Bed om at se karakterer og udtalelser. Har lærlingen gennemgået grundforløbet, så vær sikker på, at den afsluttende projektopgave er bestået med mindst karakteren 02 og kig også på karaktererne i de uddannelsesrettede fag. Bed om at se lærlingens kørekort og eventuelt også andre relevante certifikater.

Ansættelse og ferie

Lærlingen er omfattet af gældende overenskomst og skal have løn for 37 timer om ugen – både under praktikophold i virksomheden, under skoleophold, i ferier og på helligdage. Lærlingen har ret til løn under sygdom. AER (Arbejdsgivernes Elevrefusion) yder lønrefusion under skoleophold og tilskud til lærlingens befordring til og fra uddannelsesstedet. Ansætter man en voksenlærling, kan der søges om voksenlærlingerefusion fra AER.

Ferie

Lærlinge har ret til betalt ferie i 25 dage i det første og andet hele ferieår. Virksomheden betaler løn under ferien i det omfang, at lærlingen ikke har optjent ret til løn under ferie eller feriegodtgørelse.

Er uddannelsesaftalen indgået inden 1. juli i et ferieår, har lærlingen en tilsvarende ret til betalt ferie i 25 dage i dette ferieår.

Er uddannelsesaftalen indgået 1. juli eller senere i et ferieår, har lærlingen ret til 5 dages betalt ferie i forbindelse med, at virksomheden holder lukket under ferie i tiden 1. oktober til 30. april.

Lærlingen skal også have et ferietillæg på 1 % af lønnen i optjeningsåret.

Feriefridage

Lærlingens 5 feriefridage betales med den aftalte lærlingeløn ved afholdelse af feriefridagene.

Gældende **lønsatser** for lærlinge kan ses på www.danskbyggeri.dk

Prøvetid på tre måneder

De første 3 måneder af praktiktiden er en prøvetid, hvor både lærling og virksomhed frit kan opsigte aftalen uden begrundelse eller varsel. Prøvetiden kan ikke forlænges, medmindre lærlingen har været fraværende i mere end 1 måned af prøvetiden. Ferier tæller med i prøvetiden. Skoleperioder tæller derimod ikke med i prøvetiden.

Der er 3 måneders prøvetid ved alle aftaletyper.

Uddannelsesaftaler, der starter med praktik, bør indgås sådan, at lærlingen kan nå at komme på grundforløb inden for prøvetiden. Derved bliver det muligt at inddrage skolens vurdering af lærlingen i den samlede bedømmelse af, om lærlingen er egnet.

Hvilken aftaletype skal I vælge?

Traditionel uddannelsesaftale

Lærlingen kan lave en aftale med én virksomhed. Aftalen omfatter hele praktik- og skoleforløbet, og virksomheden har det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for lærlingen i hele aftaleperioden.

Uddannelsesaftalen kan indgås, inden lærlingen starter på grundforløbet, i løbet af lærlingens tid på grundforløbet, eller når lærlingen har afsluttet grundforløbet. Har lærlingen ikke bestået grundforløbet ved uddannelsesaftalens start, er det virksomheden, der skal vurdere lærlingens muligheder for at bestå grundforløbet. Får lærlingen problemer med at bestå, og udløber prøvetiden, inden grundforløbet er bestået, kan virksomheden ikke ensidigt ophæve uddannelsesaftalen.

Mesterlære

Hele – eller næsten hele – det første år af uddannelsesaftalen gennemføres i virksomheden. Praktisk oplæring i virksomheden træder i stedet for grundforløbet på skole. Virksomhed, lærling og skole udarbejder en personlig uddannelsesplan for lærlingen. I planen fastlægges det, hvilke mål lærlingen skal nå i løbet af det første år. Efter det første år fortsætter lærlingen på hovedforløbet på samme måde som andre lærlinge.

Virksomheden har det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for lærlingen i hele aftaleperioden.

Korte uddannelsesaftaler

Korte uddannelsesaftaler kan indgås med lærlinge, der har bestået grundforløbet. Aftalen skal indeholde mindst én praktikperiode og et skoleophold. Aftalen kan altid forlænges eller omdannes til en almindelig uddannelsesaftale.

Virksomheden har kun det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for lærlingen i sin egen aftaleperiode.

Kombinationsaftale

I en kombinationsaftale indgår lærlingen aftaler med to eller flere virksomheder, som tilsammen omfatter hele uddannelsen. Når virksomhederne indgår aftalerne, fastlægger de, hvilke perioder lærlingen er tilknyttet den enkelte virksomhed.

Alle aftaler skal være på plads og dække hele uddannelsesforløbet, inden den første aftaleperiode begynder.

Virksomhederne har det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for lærlingen i hver deres aftaleperiode. Der er kun én prøvetid. Det er altid den virksomhed, der har lærlingen i den sidste periode, der skal sikre, at lærlingen har nået målet med uddannelsen.

Blanket til **uddannelsesaftaler** fås på www.danskbyggeri.dk

Valg af skole

Ofte vælger virksomheden den nærmeste erhvervsskole. Der er frit skolevalg, men hvis valget af skole medfører udgifter til skolehjem, er det arbejdsgiveren, som betaler.

Vi har valgt en kort uddannelsesaftale, da firmaet er så specialiceret, at vi ikke har mulighed for at uddanne en snedker inden for alle fagets 'discipliner'.

*Adm. direktør, Kaj Bundgaard
Krone Vinduer A/S*

Ophævelse af uddannelsesaftalen

Efter prøvetiden kan uddannelsesaftalen kun ophæves, hvis:

- Aftalen misligholdes
- Forudsætninger er bristet
- Begge parter er enige (gensidig ophævelse)
- Lærlingen udelukkes fra skoleundervisningen
(Husk at stoppe lønudbetalingen og send bekræftelse til lærlingen og skolen om ophævelsen inden 1 måned, fra virksomheden er blevet bekendt med bortvisningen af lærlingen).

Ophævelse af uddannelsesaftalen skal meddeles skolen på en særlig blanket, som fås på skolen eller på www.danskbyggeri.dk.

Forlængelse af uddannelsesaftalen

Består lærlingen ikke svendepreven, kan det være nødvendigt at forlænge uddannelsesaftalen. Det samme gælder, hvis lærlingen har været fraværende mere end 10 % af den fastsatte uddannelsesetid. Forlængelse af uddannelsesaftaler skal godkendes af det faglige udvalg.

Hvis I bliver uenige

De fleste aftaler med lærlinge går godt. Men det kan ske, at der opstår tvister mellem virksomhed og lærling. Derfor har vi et system til at hjælpe i de situationer.

En tvist mellem lærling og virksomhed kan indbringes for det faglige udvalg, der skal søge at opnå et forlig.

Parterne indkaldes til et formelt møde, og hvis det ikke lykkes at forlige sagen, kan sagen indbringes for Tvistighedsnævnet af en af parterne.

Tvistighedsnævnet kan træffe afgørelse om ophævelse af uddannelsesaftalen og erstatning til den skadelidte.

Logbogen

Logbogen er obligatorisk og bliver udleveret til alle lærlinge på grundforløbet. Den skal sikre kommunikation og dokumentation mellem virksomheden og erhvervsskolen om praktikens indhold og lærlingens kompetenceniveau.

Det er derfor vigtigt at benytte logbogen som udgangspunkt for en samtale mellem virksomhed og lærling inden skoleopholdet. I skal vurdere, hvilke kompetencer lærlingen har opnået i praktiktiden.

Jeg har haft lærlinge i 20 år – og det er en fornøjelse at se dem udvikle sig og tage et ansvar. Selvfølgelig kan det gå galt, én gang på de 20 år er det sket, men så træder nævnet til.

*Malermester Jørn Johansen
Jørn Johansen A/S*

Logbogen er et godt og vigtigt redskab for mig og min lærling, den sikrer, at lærlingen kommer igennem alle dele af uddannelsen. Målet er at uddanne dygtige svende, der kan deres håndværk og samtidig forstår, hvorfor fx kvalitetsbevidsthed og arbejdsmiljø er vigtigt.

*Tømrermester Villy Jønsson
Byggefirma Villy Jønsson A/S*

Længde på uddannelserne

Der er forskel på, hvor lang tid de enkelte erhvervsuddannelser inden for bygge og anlæg varer. I boksen nedenfor kan du se varighed og det typiske antal skoleuger for de enkelte uddannelser.

Lærlinge med erfaring fra branchen vil typisk kunne klare grundforløbet på kortere tid end angivet, mens lærlinge, der fx har ringe kvalifikationer med fra folkeskolen, måske har brug for et grundforløb, der er længere.

Flere oplysninger:

Dansk Byggeris Uddannelsespolitiske afdeling,
telefon 72 16 00 00

www.danskbyggeri.dk/uddannelse

Det faglige udvalg for struktør, brolægger og tagdækker

	Uddannelsens varighed	Grundforløb	Skoleophold
Kloakrørlægger:	1 år og 6 mdr. til 2 år	20 uger	10 uger
Anlægsstruktør:	3 år og 5 mdr. til 3 år og 11 mdr.	20 uger	35 uger
Bygningsstruktør:	3 år og 5 mdr. til 3 år og 11 mdr.	20 uger	35 uger
Brolægger:	3 år og 5 mdr. til 3 år og 11 mdr.	20 uger	30 uger
Tagdækker:	2 år og 6 mdr. til 2 år og 11 mdr.	10 uger	25 uger

Det faglige udvalg for murer, stenhugger og stukkatør

	Uddannelsens varighed	Grundforløb	Skoleophold
Flisemontør:	2 år og 5 mdr. til 2 år og 11 mdr.	20 uger	20 uger
Murer:	3 år og 5 mdr. til 3 år og 11 mdr.	20 uger	35 uger
Stenindustriarbejder:	2 år	20 uger	13 uger
Stenhugger:	3 år og 6 mdr. til 4 år	20 uger	30 uger
Stukkatør:	3 år og 9 mdr.	20 uger	15 uger

Træfagernes Byggeuddannelse

	Uddannelsens varighed	Grundforløb	Skoleophold
Alutømmer:	3 år og 6 mdr. til 4 år	20 uger	30 uger
Tækkemand:	3 år og 6 mdr. til 4 år	20 uger	30 uger
Tømmer:	3 år og 6 mdr. til 4 år	20 uger	30 uger
Gulvlægger:	3 år og 6 mdr. til 4 år	20 uger	26 uger

Adresse

Byggeriets Uddannelser
Bygmestervej 5, 2.
2400 København NV
Telefon 35 87 87 87
E-mail: bygud@bygud.dk
Hjemmeside: www.bygud.dk

Snedkerfagets Fællesudvalg

	Uddannelsens varighed	Grundforløb	Skoleophold
Bygningsmontør:	2 år	20 uger	16 uger
Træoperatør			
– døre, vinduer, møbel:	2 år	20 uger	16 uger
Bygningsnedker:	3 år og 3 mdr. til 3 år og 9 mdr.	20 uger	30 uger
Møbelsnedker:	3 år og 3 mdr. til 3 år og 9 mdr.	20 uger	30 uger

Adresse

Snedkerfagets Fællesudvalg
Kejsergade 2
1155 København K
Telefon 72 16 01 87
E-mail: post@snedkerfaget.dk
Hjemmeside: www.snedkerfaget.dk

Malerfagets Fællesudvalg

	Uddannelsens varighed	Grundforløb	Skoleophold
Bygningsmaler:	3 år til 3 år og 6 mdr.	10 uger	25 uger

Adresse

Malerfagets Faglige Fællesudvalg
Islands Brygge 26
2300 København S
Telefon 33 15 61 01
E-mail: post@mffu.dk
Hjemmeside: www.mffu.dk

Overfladebehandler

	Uddannelsens varighed	Grundforløb	Skoleophold
Overfladebehandler:	2 år	20 uger	15 uger
Overfladebehandler			
– komponenter eller konstruktion:	3 år	20 uger	25 uger

Adresse

Industriens Uddannelser
Vesterbrogade 6D, 4
1780 København V
Telefon 33 77 91 11
E-mail: info@industriensuddannelser.dk
Hjemmeside: www.industriensuddannelser.dk

Gode råd når du tager en lærling

Inden du indgår en uddannelsesaftale:

- Søg efter lærlingen i lokalaviser og på www.praktikpladsen.dk eller ring til erhvervsskolen
- Se karakterer, eksamensbeviser, udtalelser fra folkeskolen og eventuelle referencer fra tidligere job/fritidsjob

Når aftalen er indgået:

- Sørg for, at lærlingen når at gennemføre grundforløbet inden for de 3 måneders prøvetid
- Vær sikker på, at lærlingen har bestået projektopgaven i grundforløbet med mindst karakteren 02

Under prøvetiden skal du vurdere, om lærlingen:

- Har anlæg for faget
- Er motiveret for at lære faget og for at udvikle sine kompetencer
- Kan møde til tiden og overholde aftaler
- Kan samarbejde og indgå i kunderelationer
- Er i stand til at gennemføre hele uddannelsen

I læretiden:

Læs pjecen "Den gode læreplads" og få inspiration til, hvordan din virksomhed bliver en attraktiv læreplads – hent den på: www.danskbyggeri.dk/uddannelse